

Zápis o obhajobě disertační práce

Akademický rok: 2024/2025

Jméno a příjmení studenta: JUDr. Jan Hořeňovský, Ph.D.
Identifikační číslo studenta: 13901830

Typ studijního programu: doktorský
Studijní program: Teoretické právní vědy – Teorie, filozofie a sociologie práva

ID studia: 642325

Název práce: Právo, společnost a nové technologie 21. století
Pracoviště práce: Katedra politologie a sociologie (22-KPS)
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Školitel: Mgr. Petr Agha, LL.M., Ph.D.
Oponent(i): prof. JUDr. Zdeněk Kühn, Ph.D., LL.M.
prof. JUDr. Radim Polčák, Ph.D.
prof. JUDr. Pavel Holländer, DrSc.

Datum obhajoby: 26.11.2024 **Místo obhajoby:** Praha
Termín: řádný

Průběh zkoušky: Předseda komise prof. Gerloch přivítal přítomné členy komise (8 z 9) a předal slovo proděkanovi pro doktorské studium prof. Handrlíci. Ten ve vztahu k hodnocení předpokladů ke konání obhajoby úvodem konstatoval, že uchazečův přístup, kdy disertační práce je souborem více tematicky různorodých statí, je na fakultě vítanou možností. Poté předseda komise představil uchazeče JUDr. Jana Hořeňovského, který odevzdal k obhajobě doktorskou disertační práci na téma Právo, společnost a nové technologie 21. století, a požádal ho o úvodní expoze.

V úvodním slově uchazeč pojednal o předmětu své disertační práce, která se věnuje problematice vztahu mezi právními systémy a rychle se vyvíjejícími sociotechnickými změnami ve společnosti. V jednotlivých kapitolách zkoumá otázku evoluce právních systémů v reakci na dynamický technologický vývoj, právních a kulturních aspektů teze o technologické stagnaci, a dále se ve zvláštní části věnuje specifickým otázkám, jako jsou postavení umělé inteligence v právu, integrace lidských práv do vývoje umělé inteligence a potenciální hrozby nových forem vlády zprostředkovaných umělou inteligencí. Dodal, že nejde o monografii, ale spíše o soubor více prací o dílčích tématech, a uvedl, že části disertační práce byly publikovány v různých časopisech.

Předseda komise prof. Gerloch se následně vyjádřil k předpokladům konání obhajoby. Konstatoval, že podmínka povinnosti publikovat podstatnou část práce je splněna. Otázkou je splnění předpokladu

týkajícího se pojetí práce, k čemuž uvedl, že zákonem o vysokých školách je u habilitačních prací charakter souboru tematicky souvisejících prací přípuštěn, a tedy by měl být patrně (arg. a fortiori) přípuštěn u doktorských prací. Pokud jde o úzus, že disertační práce má být poměrně rozsáhlým výstupem monografického charakteru disertanta, ten se sice dodržuje nejen na naší fakultě, ale i na dalších fakultách, avšak tato tradice se postupně prolamuje. Na základě jeho nedávného působení jakožto prorektora Univerzity Karlovy pro akademické kvalifikace uvedl, že v přírodních vědách jde o přístup poměrně běžný, přičemž praxí je u habilitačních prací připojení komentáře, který by měl sjednotit určitou různorodost jednotlivých dílčích publikovaných prací. Naše fakulta je však konzervativnější, doposud to na ni nebylo zcela standardní. Dále uvedl, že na univerzitě se opakovala diskuse ohledně přípustnosti části práce ve spoluautorství, odpověď na tuto otázku však není zcela jednoznačná.

Poté vyzval oponenty k přednesení podstatných částí jejich posudků.

První oponent prof. Holländer úvodem poznamenal, že žijeme v době, kdy jsme svědky stagnace základního výzkumu a žijeme z výzkumů, které jsou mnohdy i sto let staré. Práce je však místy přesto opřena o příliš sekundárních nebo dokonce terciárních zdrojů, mezi kterými však často nerozlišuje. Mnoho primárních publikací, které by se přímo nabízely, přitom uchazeč pohříchu vůbec nevyužívá. Dále uvedl, že práce často obsahuje odvážná tvrzení, která však nejsou podepřena podpůrnou argumentační stavbou, jako je například teze, že orgány veřejné moci nejsou příliš ochotny provádět reinterpretace existujícího práva. Obdobně chybí argumentační stavba k dalším tezím, například úvahám o emocionálních důvodech odmítání nových technologií pro jejich jaderná, biologická či jiná rizika, přitom bez pochopení historie nejsme s to pochopit, z čeho tyto obavy vyvstávají. Prof. Holländer dále uvedl, že práce na druhou stranu obsahuje řadu zajímavých tezí, má určitý obdiv k technologickému optimismu, a uzavřel, že jeho závěr je i přes kritické poznámky pozitivní. Uchazeče vyzval, aby ve vztahu k použité terminologii negativních a pozitivních subjektivních práv blíže objasnil obsah Jellinekovy koncepce, a dotázal se ho rovněž na to, zda existují či neexistují specifika aplikace principu proporcionality při posouzení ústavních limitů omezení svobody projevů na sociálních sítích ve srovnání s jeho omezeními v jiných oblastech.

Druhý oponent prof. Kühn uvedl, že jeho posudek zůstává negativní. Zaprvé práci vyčítá její nekoherentnost a nesouhlasí tak s tvrzením disertanta uvedeným v práci, že se mu mělo podařit uspořádat práci způsobem, aby vytvořila koherentní celek. Poznamenal, že v práci jsou jak velmi silné části, tak ale rovněž části naopak velmi slabé. Zatímco některé by měly být publikovány v impaktovaném časopisu, jiné by měly být vráceny i studentovi 1. ročníku. Prof. Kühn dále uvedl, že některé části jsou neodkazované, práce obsahuje článek ve spoluautorství, navíc s prohozenými jmény spoluautorů, přičemž správností takového postupu si není jist, každopádně se nedomnívá, že by takový článek mohl být úspěšně obhájen jako disertační práce. V práci jsou dále velmi nekoherentní pasáže. Poznamenal, že práce je psaná česky, ale obsahuje nedostatečné české zdroje a přičemž působí dojmem, že je psána pro cizí prostředí. Jazyková úroveň práce je rozdílná, různé části práce se stylisticky liší, části práce obsahují zbytečná pseudovědecká ptydepe, což je jim na újmu; jiné části jsou však psány čtivě. Prof. Kühn uzavřel, že práce nesplnila cíl, který hledala. Práce je zatížena tím, že obsahuje některé zjevné nesmysly a nesprávnosti. Na další nedostatky upozornil prof. Holländer. V této podobě práci nemůže doporučit k úspěšné obhajobě.

Třetí oponent prof. Polčák se vyjádřil nejprve ke koherenci textu,

přičemž jednotlivé části mají kolísavou úroveň. Nemá problém s tím, aby práce byla kompilována z více článků, ale takový kompilát by měl dávat nějaký celkový smysl. Oponent především hodnotí splnění cílů práce, avšak v tomto případě se nelze dobrat k tomu, v čem tento cíl spočívá, nemohl se tak ani vyjádřit k tomu, zda byl cíl splněn. Zásadním nedostatkem práce je, že v ní chybí jakákoli citace základní literatury nejen českých, ale ani zahraničních publikací. Mnohým tezí chybí argumentační stavba, jak poznamenal prof. Holländer. Uvedl, že multidisciplinarita dělá práci náročnější, což však nemůže omluvit nedostatky práce. Práce vůbec necituje takovou základní literaturu, jako jsou díla Oty Weinbergera či Viktora Knappa. Dále poznamenal, že uvedené deficity se nejvíce projeví v části týkající se dezinformací a svobody projevu. Podotkl, že je škoda, že doktorand, který má velmi dobrý přehled o dané problematice, se prokázal takto nezdařilou publikací. Pokud jde o formální nedostatky práce, ty práce spíše neobsahuje, s výhradou odlišných stylů, jak uvedl prof. Kühn. Není si jist přípustností postupu části publikované ve spoluautorství. Dále uvedl, že při formulování závěrů posudku zaváhal, přičemž pokud jde o formální stránku, ta obhajobě práce patrně nebrání, ale po obsahové stránce to již jisté není. Uzavřel, že v práci příliš přidané obsahové hodnoty nevidí, a těžko se mu v ní hledají nějaké zajímavé poznatky.

Uchazeč odpověděl na dotazy a připomínky oponentů. Uvedl, že chápe, že části jsou nevyrovnané, ale byl by nerad, kdyby se práce posuzovala nejslabším článkem. Uvedl, že práce obsahuje i dobré články, kterých je v ní více. Poděkoval za poznámky a komentáře, přičemž uvedl, že nemá k čemu víc se vyjádřit. K hodnocení prof. Kühna uvedl, že nekoherentnost i nevyváženost částí je důležité téma, a že se pokusil vysvětlit logiku obecné i zvláštní části. Stylistické nedostatky části jsou skutečně dány tím, že jde o překlad, pokud jde o spoluautorství, to představuje nejvýše jednu třetinu práce. K posudku prof. Polčáka uvedl, že uznává nedostatek koherence, podotkl však, že v jednotlivých částech, například v té, která se věnuje umělé inteligenci, jde o velmi úzkou výšeč předmětného problému, a takto nahlíženo je literatura citována dostatečně. Dále se vyjádřil k dalším částem práce, jako jsou dezinformace a svoboda projevu, u které podotkl, že si je vědom toho, že jde nejen o práva uživatelů sítí, ale i sítí samotných.

Předseda komise prof. Gerloch následně otevřel obecnou rozpravu. V té vystoupil školitel dr. Agha, který úvodem podotkl, že problém může být v příliš vysokých počátečních ambicích doktoranda, jehož záměrem bylo energicky „rozkopnout dveře diskurzu“, avšak pak zjistil, že postupně „ztrácí výšku“. Uvedl, že zaostávající části podle jeho názoru nejsou výrazně nekvalitní; uchazeč se možná nechal strhnout tím, že v práci používá článek publikovaný v impaktovaném časopisu, což však nemůže tvořit úspěch celé práce. Podotkl, že jde spíše o takové varování mladému doktorandovi a slibnému vědeckému pracovníkovi, že tímto způsobem do budoucna není vhodné postupovat.

Dále uvedl, že by kritiku rád vyvážil rovněž pozitivními aspekty, v první řadě se jedná o autora, který má schopnost už ve svém doktorandském věku poměrně výrazně publikovat.

Prof. Holländer ve svém posudku shrnul problematické aspekty jeho práce elegantním a přátelským stylem, k nim školitel podotýká, že rozumí výtce nedostatečné argumentační stavby, avšak otázkou je, znalost jak hlubokého diskurzu má uchazeč demonstrovat.

Uzavřel, že spíše než v nevyrovnanosti práce vidí problém v nevyváženosti jejího zaměření, práce však v českém prostředí přesto představuje jakýsi originální projekt, ve kterém není třeba trvat na tom, aby doktorand demonstroval úplnou znalost existujícího diskurzu, ale postačí uznat snahu transponovat novou diskuzi v rámci aktuálního tématu.

V diskusi dále vystoupil prof. Polčák, prof. Holländer, prof. Večeřa, doc. Ondřejek a uchazeč.

Na závěr diskuse předseda komise prof. Gerloch poděkoval diskutujícím, ukončil veřejnou část obhajoby a vyzval členy komise k hlasování. V neveřejné části obhajoby proběhlo hlasování, a to tajně. Předseda komise poté sdělil uchazeči výsledek hlasování (6 hlasů pro, 2 proti) a pogrataloval mu k absolvování doktorského studia.

Zapsal: Mgr. Jakub Horký
Schválil: prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc.

Výsledek obhajoby:	prospěl/a (P)	
Předseda komise:	Gerloch Aleš, prof. JUDr., CSc. (přítomen)	.....
Členové komise:	Kühn Zdeněk, prof. JUDr., Ph.D., LL.M. (přítomen)	.....
	Ondřejek Pavel, doc. JUDr., Ph.D. (přítomen)	.....
	Handrlica Jakub, prof. JUDr., LL.M., Ph.D., DSc. (přítomen)	.....
	Agha Petr, Mgr., LL.M., Ph.D. (přítomen)	.....
	Cvrček František, doc. JUDr., CSc.	
	Holländer Pavel, prof. JUDr., DrSc. (přítomen)	.....
	Polčák Radim, prof. JUDr., Ph.D. (přítomen)	.....
	Večeřa Miloš, prof. JUDr. PhDr., CSc. (přítomen)	.....